

De miljoenen dans om failliet Imtech gaat nu pas écht beginnen

De hoofdrolspelers bij de ondergang van het installatiebureau bereiden zich voor op een langdurige en intensieve juridische oorlog. Het FD brengt het slagveld in kaart.

Het is al weer ruim vier jaar geleden dat Nederland werd opgeschrikt door het grootste faillissement sinds de Tweede Wereldoorlog. Het beursgenoteerde installatiebedrijf Imtech telde op het hoogtepunt ruim 25.000 medewerkers in tientallen landen. Het concern had een omzet van meer dan €5 mrd en een marktkapitalisatie van €1,5 mrd.

In de zomer van 2015 stortte het bij elkaar gekochte elektrotechnische bedrijvenconglomeraat als een kaartenhuis in elkaar. Het concern ging kort gezegd ten onder aan een giftige cocktail van boekhoudfraude, moeilijke marktomstandigheden en een loden financieringslast. Curatoren constateerden een boedeltekort van €1,5 mrd en kondigden een diepgravend onderzoek aan naar de oorzaken. Daarna werd het stil, heel stil.

Tot afgelopen week. Toen stelde juridisch adviseur Pieter Lijesen namens 1100 gedupeerde beleggers veertien voormalige bestuurders en commissarissen aansprakelijk voor het verdampte beleggersvermogen. De dagvaarding van Lijesen is slechts een inleidende beschieting van een juridisch titanengevecht om de Imtech-miljoenen. Niet alleen beleggers en bestuurders staan op het punt elkaar in de haren te vliegen. Inmiddels zijn ook Imtechs huisaccountant KPMG, juridisch huisadviseur De Brauw, banken en financiers zich aan het ingraven voor een juridische oorlog. Het FD trok de afgelopen weken langs de loopgraven en bracht al doende het aanstaande strijdtoneel in kaart.

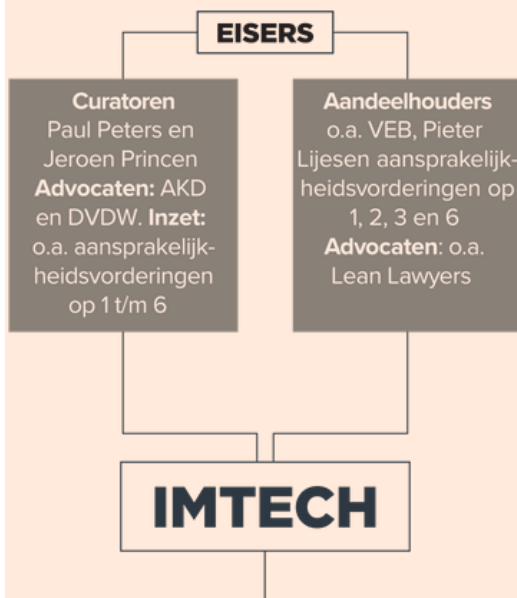
Bestuurders

Zijn bijnaam was Mister Imtech. René van der Bruggen was jarenlang samen met zijn cfo Boudewijn Gerner de verpersoonlijking van het succes van Imtech. Maar in 2013 vertrokken beide bestuurders door de achterdeur nadat

Imtech honderden miljoenen moest afboeken op frauduleuze projecten in Polen en Duitsland. Inmiddels hebben Van der Bruggen en Gerner forse boetes gekregen van toezichthouder AFM wegens marktmisleiding. In de ogen van gedupeerde beleggers is daarmee de weg geëffend om beide bestuurders aansprakelijk te stellen.

Maar ook de mannen die daarna orde op zaken zouden stellen, topman Gerard van de Aast, cfo Hans Turkesteen en rvb-lid Paul van Gelder, zijn inmiddels gedagvaard. Ze beloofden een streep te zetten onder het fraudeverleden, maar tijdens hun bewind bleven er lijken uit de kast vallen. Ze zouden het bedrijf nooit meer op de rit krijgen, een dure herfinancieringsoperatie en twee claimmissies ten spijt. De grote vraag: hebben zij altijd het eerlijke verhaal verteld aan beleggers?

Vechten om erfenis van Imtech

BESTUURDERS René van der Bruggen, Boudewijn Gerner, Gerard van de Aast, Hans Turkesteen en Paul van Gelder.	Grondslag: bestuurdersaansprakelijkheid onbehoorlijk bestuur. Advocaten: DLA Piper, Nauta-Dutilh en Florent
COMMISSARISSEN Onder wie Rudy van der Meer, Frans Cremers en Kees van Lede.	Grondslag: aansprakelijkheid onrechtmatige daad. Advocaten: Allen & Overy en Houthoff
ACCOUNTANT KPMG	Grondslag: o.a. schending verslaggevingsregels Advocaat: Van Doorne
EXTERNE ADVISEURS o.a. De Brauw, Goldman Sachs, EY.	Grondslag: aansprakelijkheid 'schadelijke adviezen' Advocaten: o.a. LVDK
BANKEN EN FINANCIERS Circa 35 partijen.	Grondslag: Paulianus handelen Advocaten: o.a. eigen juristen, Clifford Chance en Freshfields
BEGELEIDERS CLAIMEMISSIES Rabobank, ING, Commerzbank en ABN Amro.	Grondslag: prospectus-aansprakelijkheid Advocaten: o.a. eigen juristen en Freshfields

Commissarissen

De commissarissen van Imtech zijn door de jaren heen geconfronteerd met meerdere klokkenluidersbrieven, onder andere over kartelvorming bij de bouw van energiecentrales. Ook was er een Duitse bedrijfsrechercheur die aan de bel trok over misstanden op bouwplaatsen. En terwijl Imtech enorme financiële verplichtingen aanging voor de bouw van een pretpark in Polen, werd de externe controle van de halfjaarcijfers afgeschaft.

Nee, de commissarissen van Imtech blonken in de ogen van beleggers niet uit in doortastendheid. Afgelopen week ontvingen ze net als de oud-bestuurders een dagvaarding van Lijesen. En ook de curatoren doen onderzoek naar het handelen van de toezichthouders. Veel te verhalen valt er privé waarschijnlijk niet. Lijesen: 'Maar misschien dat er nog wat in het verzekeringspotje zit.' Al keert de verzekeraar niet uit bij opzettelijke nalatigheid of achterhouden van relevante informatie.

Accountant

Kort na de bekendmaking in 2013 van misstanden rond een pretpark in Polen presenteerde KPMG zich als dé ontdekker van de fraude. Toch stortte de accountant niet lang daarna €8 mln in een speciaal compensatiefonds in ruil voor vrijwaring van aansprakelijkheid. Inmiddels is Imtech voor het Big Four-kantoor alsnog in een juridisch hoofdpijndossier veranderd.

Op jacht naar miljoenen voor de schuldeisers hebben curatoren al zes tuchtklachten tegen betrokken KPMG-accountants ingediend. Er zitten er meer in de pijn. Voor de curatoren liggen er twee prangende vragen op tafel. Hoe kon KPMG pas in 2012 voor het eerst lucht krijgen van de toen al jarenlang woekerende fraude in vooral Duitsland en Polen? En hoe kon KPMG voor Imtech een half jaar voor de ondergang in 2015 nog een continuïteitsverklaring afgeven? Curatoren Paul Peters en Jeroen Princen lijken bereid hierover jarenlang te procederen, met alle voor KPMG schadelijke publiciteit van dien. Afkopen lijkt het doel waar de curatoren op koersen.

Beleggersvereniging VEB kijkt over de schouders van de curatoren mee, klaar om eveneens een schadeclaim in te dienen. En ook Pieter Lijesen heeft zijn oog laten vallen op de 'deep pockets' van het accountantskantoor. Hij verwacht dat zijn deurwaarder in maart de dagvaarding in Amstelveen bezorgt.

Adviseurs

Vanaf februari 2013, het moment dat bij Imtech de bom barstte, werd het bedrijf overlopen door advocaten, accountants, bankiers en andere adviseurs. Ze deden onderzoek naar de fraude en stelden er een aandeelhoudersrapport over op. Ze hielpen bij het maken van nieuwe financieringsafspraken. Ze souffleerden het bestuur in de crisisjaren. En ze adviseerden bij de verkoop van bedrijfsonderdelen.

Advocaten van De Brauw, bankiers van de Amerikaanse zakenbank Goldman Sachs en specialisten van EY: terwijl Imtech op de financiële intensive care lag, factureerden deze en andere adviseurs meer dan €100 mln bij de patiënt.

Maar deugde dat duur betaalde advies wel? Dat zijn de curatoren nu aan het onderzoeken, blijkt uit faillissementsverslagen. En vertelde dat aandeelhoudersrapport - in 2013 opgesteld met hulp van De Brauw en bedoeld om openheid van zaken te geven over de fraude - wel het hele verhaal? Aansprakelijkheid ligt ook hier op de loer, zelfs als daarvoor de degens gekruist moeten worden met het meest prominente advocatenkantoor van de Zuidas. En ook hier lijkt het doel der curatoren geld los te peuteren middels een schikking.

De frontsoldaten

De frontsoldaten van het juridische gevecht om de Imtech-boedel, en op voorhand al de winnaars van de strijd, zijn veelal bewoners van de Zuidas. Zij steken nu al vele declarabele uren in de voorbereiding. Oud-topman René van der Bruggen laat zich bijstaan door advocaten van DLA Piper. Zijn financiële rechterhand Boudewijn Gerner rekent op Saskia Nuijten van NautaDutilh. Hun opvolgers Gerard van de Aast en Hans Turkesteen verlaten zich weer op Yvette Borrius van Florent.

De president-commissarissen Kees van Lede en Frans Cremers hebben aangeklopt bij Arnold Croiset van Uchelen van Allen & Overy, terwijl Willem de Nijs Bik van Houthoff zich heeft ontfemd over onder anderen Rudy van der Meer.

KPMG doet een beroep op Simone Hoogeveen van Van Doorne. Zij geldt als expert in accountantsaansprakelijkheid.

Banken als Rabobank, ING en ABN Amro rekenen in de eerste plaats op hun eigen juristen. Maar het zekere voor het onzekere nemend zij een beroep op in financieringsrecht gespecialiseerde advocaten als Jelle Hofland van Clifford Chance en Michael Broeders van Freshfields.

En dan is er nog De Brauw, het meest prominente advocatenkantoor van de Zuidas dat nu mogelijk zelf aansprakelijk wordt gesteld. De Brauw legt verzoeken om commentaar naast zich neer, maar ingewijden zeggen dat het kantoor Jurjen Lemstra van LVDK in de arm heeft genomen. Saillant: Lemstra trok in het verleden vaak ten strijde voor gedupeerde aandeelhouders. En Lemstra zelf heeft weer advies ingewonnen bij oud-deken en tuchtrechtspecialist Germ Kemper voor het geval de curatoren de aanval op het advocatenkantoor openen via een tuchtklacht.

Banken en financiers

Onder leiding van topman Van der Bruggen deed Imtech in tien jaar tijd zo'n tachtig acquisities in binnen- en buitenland, veelal met geleend geld. Ondertussen leed Imtech aan een chronisch werkkapitaalttekort. Het financiële fundament onder het concern was dan ook weinig meer dan een lappendeken van leningen bij tientallen banken en geldschieters. In de zomer van 2014, een jaar voor het faillissement, ging het installatiebedrijf gebukt onder een schuld van €1,2 mrd.

Tegenover die enorme schuldenberg stonden zekerheden. Financiers hadden zich verzekerd van het pandrecht op een aantal kroonjuwelen van Imtech, zoals Nordic en Marine. Kort voor het faillissement zijn Nordic en Marine verkocht, bijna letterlijk onder de neus van de curatoren vandaan, die op dat moment al als stille bewindvoerders bij Imtech rondliepen. Curatoren onderzoeken nu of zij die transacties met een waarde van €400 mln kunnen terugdraaien vanwege pauleaneus handelen (in dit geval dat de banken zichzelf bevoordeelden ten koste van andere schuldeisers). Opmerkelijk detail: diezelfde banken en financiers hebben samen ook de grootste vordering op de boedel van Imtech.

Begeleiders claimmissie

Twee claimmissies van samen €1,1 mrd in amper een jaar tijd. 'Ongehoord', zei de toen net teruggetreden president-commissaris Kees van Lede daarover in een interview in NRC. Toch was dat precies wat er in Gouda is gebeurd onder begeleiding van bankiers van Rabo, ING, Commerzbank en ABN Amro: te weten €500 mln in 2013 en €600 mln in 2014.

Bankiers en juristen schreven twee prospectussen vol om beleggers te overtuigen van een goede investering. Maar nog geen jaar na de laatste kapitaalinvestering bestond Imtech niet meer.

Als er ergens nog een mogelijkheid is voor gedupeerde aandeelhouders om hun geld terug te krijgen dan is dat hier, zei Pieter Lijesen afgelopen week tegen het FD. 'Banken hebben de diepste zakken van allemaal', aldus de jurist die op no cure no pay-basis werkt maar wel mag rekenen op een kwart van de eventuele opbrengst.

In maart gaan de dagvaardingen de deur uit, verzekerde Lijesen. Daarmee troeft hij - voorlopig - de curatoren af die in samenwerking met beleggersvereniging VEB al ruim drie jaar onderzoek doen naar prospectusaansprakelijkheid.

Met medewerking van Pieter Couwenbergh

[Terug naar 'Bronnen'](#)